

6 ОПИС МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, ТА ПРИПУЩЕНЬ, ПОКЛАДЕНИХ В ОСНОВУ ТАКОГО ПРОГНОЗУВАННЯ, А ТАКОЖ ВИКОРИСТОВУВАНІ ДАНІ ПРО СТАН ДОВКІЛЛЯ

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив планованої діяльності, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища.

На сучасному етапі розвитку біосфери екологічне прогнозування повинне здійснюватися на усіх рівнях (від глобального до локального) постійно.

Досвід проведення прогнозних досліджень в різних сферах громадського життя, науки і техніки дозволив виявити ряд методів, які можуть ефективно застосовуватися для прогнозування розвитку екологічної ситуації. Будь-яка типова методика прогнозування включає такі необхідні елементи, як виконання передпрогнознаї орієнтації (визначення предмета, цілей, завдань і періоду попередження); створення передпрогнозного фону (збір і аналіз даних в інтервалі ретроспекції): формування початкової базової моделі і конструювання пошукової моделі, її верифікація, а при необхідності уточнення (коригування), підготовка, обґрунтування і ухвалення необхідних рішень.

Всі методи прогнозування можна об'єднати у дві групи: логічні і формалізовані. До логічних методів відносять методи індукції, дедукції, експертних оцінок, аналогії.

При відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу, використовують метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Формалізовані методи поділяють на статистичний, екстраполяції і моделювання.

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді.

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або

опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Метод економічного прогнозування (економічний аналіз) полягає в тому, що який небудь економічний процес або явище, що мають місце на підприємстві, розчленовуються на частини, після чого виявляється вплив і взаємозв'язок цих частин на хід і розвиток процесу, а також один на одного. За допомогою аналізу можна розкрити сутність такого процесу, а також визначити закономірності його зміни в майбутньому, всебічно оцінити шляхи досягнення поставлених цілей. Оскільки економічний аналіз – це невід'ємна частина і один з елементів логіки прогнозування, він повинен здійснюватися на макро-, мезо- і мікрорівнях. Використовується при плануванні виробництва на підприємстві.

Балансовий метод. Даний метод заснований на розробці балансів, які являють собою систему показників, де перша частина, що характеризує ресурси за джерелами їх надходження, дорівнює другий, що відображає розподіл їх по всіх напрямках витрат.

За допомогою балансового методу втілюється в життя принцип пропорційності і збалансованості, який застосовується при розробці прогнозів. Його суть полягає в ув'язці потреб підприємства в різних видах сировинних, матеріальних, фінансових і трудових ресурсах з можливостями виробництва продукту і джерелами ресурсів. Таким чином, система балансів, яку використовують у прогнозуванні, включає: фінансові, матеріальні та трудові баланси. У кожному з даних груп входить ще ряд балансів.

Нормативний метод – один з основних методів прогнозування. Його сутність полягає в техніко-економічних обґрунтуваннях прогнозів з використанням нормативів і норм. Останні застосовуються при розрахунку потреби в ресурсах, а також показників їх використання.

Програмно-цільовий метод (ПЦМ). У порівнянні з іншими методами даний метод є порівняно новим і недостатньо розробленим. Він почав широко застосовуватися тільки в останні роки. ПЦМ тісно пов'язаний з уже розглянутими методами і передбачає розробку прогнозу починаючи з оцінки підсумкових потреб на підставі цілей розвитку підприємства при подальшому визначенні та пошуку ефективних засобів і шляхів їх досягнення, а також ресурсного забезпечення.

Суть ПЦМ полягає у визначенні основних цілей розвитку підприємства, розробки взаємопов'язаних заходів з їх досягнення в заздалегідь визначені терміни при збалансованому забезпеченні ресурсами, а також з урахуванням ефективного їх використання.

Окрім прогнозування, ПМЦ застосовується при створенні комплексних цільових програм, які є документом, де відображені мета і комплекс виробничих, організаційно-господарських,

соціальних та інших заходів і завдань, пов'язаних за виконавцям, строків здійснення і ресурсам.

При прогнозуванні оцінки впливів на довкілля в даному звіті використовувався метод математичного моделювання, за допомогою якого можливо кількісно оцінити величину значень та відносну участь різноманітних впливів.

Прогнозна проектна оцінка впливу на довкілля визначалася як сума прогнозованої фонові оцінки і оцінки впливу планованої діяльності.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснювався за методиками, допущеними до використання в Україні.

Кількісна оцінка впливу на атмосферне повітря виконана за нормативами діючого законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища, а саме за значеннями гранично-допустимих концентрацій (ГДК) в атмосферному повітрі житлової забудови, а також нормативами гранично допустимих викидів, встановлених Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 309 від 27.06.2006 р. та наказом Мінприроди України від 13.10.2009 р. № 540.

Автоматизовані розрахунки забруднення атмосфери проведені за програмою «ЕОЛ+» версія 5.3.8. Розрахункові модулі системи реалізують «Методику розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що містяться у викидах підприємств ОНД-86». Дана програма призначена для оцінки впливу викидів забруднюючих речовин проєктованих і діючих підприємств на забруднення приземного шару атмосфери.

При прогнозуванні фізичного впливу планованої діяльності на навколишнє середовище використані діючі на території України методики розрахунку та нормативні документи, що встановлюють гранично допустимі рівні впливу (ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації»).

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення виконана відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 17.01.2022 р. №89 та «Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров'я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 18.10.2023 р. №1811.

В процесі написання Звіту, були залучені профільні спеціалісти для обстеження території планованої діяльності та виявлення локалітетів рідкісних видів флори і фауни, проведено вишукувальні роботи для дослідження ґрунтового покриву, надана гідрогеологічна характеристика території планованої діяльності. За результатами цих робіт отримано звіти «Польові дослідження стану видів флори та фауни, рослинних угруповань, природних оселищ та

середовищ існування тварин» на території планованої діяльності Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», «Оцінка впливу господарської діяльності на ґрунтовий покрив, окремих лісових кварталів, виділів у Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», «Оцінка впливу господарської діяльності на гідрологічні об'єкти, в межах ділянок планованої діяльності у Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»».

Усі прогнози мають ймовірнісний характер і ґрунтуються на даних про стан довкілля на певний момент часу і в минулому. Для прогнозування впливу на довкілля планованої діяльності проведено детальний аналіз стану компонентів навколишнього середовища території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» і території, яка може зазнати впливу планованої діяльності. З цією метою виконано ряд аналітичних, розрахункових, експертних та експериментальних досліджень та використані дані уповноважених установ.

7 ОПИС ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАПОБІГАННЯ, ВІДВЕРНЕННЯ, УНИКНЕННЯ, ЗМЕНШЕННЯ, УСУНЕННЯ ЗНАЧНОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ (ЗА МОЖЛИВОСТІ) КОМПЕНСАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ

Суцільні санітарні рубки плануються у відповідності до Лісового кодексу та чинних нормативно-законодавчих актів України, що регламентують ведення рубок.

З метою забезпечення нормативного стану навколишнього природного середовища та його безпеки під час рубок та приведення території в екологічно безпечний стан після завершення робіт передбачено комплекс конструктивних, технологічних та організаційних рішень з метою запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля. До них належать:

Заходи, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на ґрунти

Відповідно до Санітарних правил в лісах України Постанова №555 від 27 липня 1995 р. під час проведення суцільних санітарних рубок застосовуються технології, які дають змогу максимально зберігати дерева, що не підлягають вирубуванню, підріст, підлісок, трав'яний покрив та ґрунти.

З метою створення сприятливих умов для запобігання ерозії ґрунту будуть проводитись заходи з очищення місць рубок. Згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» спеціальне використання лісових ресурсів буде проводитись способами, що не спричиняють ерозії ґрунту. У відповідності до вимог ЗУ «Про охорону земель», надлісництво:

- проводитиме на земельних ділянках господарську діяльність способами, які не завдаватимуть шкідливого впливу на стан земель;
- сприятиме систематичному проведенню вишукувальних, обстежувальних, розвідувальних робіт за станом земель;
- своєчасно інформуватиме відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щодо стану, деградації та забруднення земельних ділянок;
- забезпечуватиме додержання встановленого законодавством України режиму використання земель, що підлягають особливій охороні;
- забезпечуватиме використання земельних ділянок за цільовим призначенням та дотримуватиметься встановлених обмежень (обтяжень) на земельну ділянку;
- забезпечуватиме захист земель від ерозії, виснаження, забруднення, засмічення, засолення, осолонцювання, підкислення, перезволоження, підтоплення, заростання бур'янами, чагарниками і дрібноліссям;

- уживатиме заходів щодо запобігання негативному і екологічно небезпечному впливу на земельні ділянки та ліквідації наслідків цього впливу;
- з метою своєчасного виявлення змін стану земель, їх оцінки, відвернення та ліквідації наслідків негативних процесів буде вестись моніторинг ґрунтів.

Під час проведення планованої діяльності, заплановані наступні пом'якшувальні заходи щодо розливів паливно-мастильних матеріалів у воду та на ґрунтовий покрив:

- зберігання паливно-мастильних матеріалів у спеціальних ящиках, заправлення бензопил у спеціально визначених місцях, на непроникному покритті (наприклад, товстому поліетилені), що унеможливить потрапляння пального або мастила до ґрунту;
- систематичний технічний огляд техніки, що працює в лісі на предмет виявлення протікань мастила та пального;
- забезпечення водіїв лісовозної та трельовальної техніки переносними абсорбуючими засобами (мішечки з тирсою);
- проведення невідкладної ліквідації наслідків протікання мастила або пального (у випадку такого протікання) шляхом збирання з ґрунту за допомогою абсорбенту (тирси) з наступним вивезенням використаної у такий спосіб тирси з лісової території на подвір'я лісогосподарського підприємства або його підрозділу та її наступної утилізації в екологічно безпечний спосіб.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об'єкти рослинного світу

Відповідно до вимог наказу Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) надлісництво під час заготівлі деревини не буде рубати та пошкоджувати дерева і чагарники, занесені до Червоної книги України, насінники, плюсові та інші дерева, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття.

Комплекс лісосічних робіт, включаючи підготовку лісосік до рубки, буде проводитись способами, які виключають або обмежують негативний вплив на стан лісів та їх відтворення.

Переміщення лісозаготівельної та допоміжної техніки здійснюватиметься відповідно до технологічних карт за наміченими маршрутами і підготовленими волоками з урахуванням збереження життєздатного підросту.

Лісосіки з наявністю життєздатного підросту, який забезпечує лісовідновлення, та лісосіки, що проектуються для паросткового поновлення будуть розроблятися переважно з 1 жовтня по 1 квітня.

З метою створення сприятливих умов для відновлення лісу та забезпечення належного санітарного стану будуть проводитись заходи з очищення місць рубок.

Очищення лісосік проводитиметься з обов'язковим запобіганням пошкодженню на лісосіці дерев, які не підлягають вирубуванню, та підросту, що підлягає збереженню.

Під час проведення рубок буде забезпечується збереження життєздатного підросту господарсько цінних порід. Після закінчення лісосічних робіт і очищення місць рубок збережений підріст буде взято на облік. Зруби, не забезпечені природним поновленням господарсько цінних порід дерев будуть своєчасно закультивовані.

Випалювання сухої рослинності або її залишків на території планованої діяльності відповідно до вимог статті 27 ЗУ «Про рослинний світ» здійснюватиметься у порядку встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. При веденні планованої діяльності Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» буде вживати заходів щодо захисту земель, зайнятих об'єктами рослинного світу, від висушення, ущільнення, засмічення, забруднення промисловими і побутовими відходами і стоками, хімічними речовинами та від іншого несприятливого впливу.

При виявленні безпосередньо на території планованої діяльності (лісосіках) об'єктів рослинного світу, занесених до Червоної книги України та Зеленої книги України, підприємство забезпечить їх охорону та відтворення відповідно до вимог чинного законодавства, в тому числі вимог Закону України «Про Червону книгу України», «Положення про Зелену книгу України».

Відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин» необхідно створити охоронні ділянки у місцезростаннях раритетних видів, їх популяцій та території навколо них шириною 50 метрів.

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України для видів флори, що зростають в межах Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» рекомендовано заборонити збирання рослин, несанкціоновану заготівлю рослин та порушення умов місцезростання, вирубування, випас, сінокосіння на луках, осушення боліт. Рекомендується контроль за станом популяцій.

Заходи для збереження видів флори, внесених в Червону книгу України, наведені в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Заходи охорони цінних рослинних угруповань

Вид	Вид	Охоронна зона	Заходи охорони
<i>Adonis vernalis</i>	Горицвіт весняний	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокосу та пасовища

Вид	Вид	Охоронна зона	Заходи охорони
<i>Adonis wolgensis</i>	Горицвіт вользький	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Dianthus hupanicus</i>	Гвоздика бузька	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Galanthus nivalis</i> L.	Підсніжник білосніжний	Колова, радіусом не менше 50 м. У разі, якщо біотоп займає меншу площу - в межах біотопу	Заборона суцільних та поступових рубок, заборона проведення всіх лісгосподарських заходів у період 1 лютого по 31 липня
<i>Crocus reticulatus</i>	Шафран сітчастий	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Коручка чемерникоподібна (коручка широколиста)	Колова, радіусом не менше 50 м. У разі, якщо біотоп займає меншу площу - в межах біотопу	Заборона суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок. Заборона створення лісових культур з хвойних видів дерев
<i>Epipactis atrorubens</i>	Коручка темночервона	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок
<i>Lilium martagon</i>	Лілія лісова	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок, заборона створення лісових культур з хвойних видів дерев
<i>Tulipa quercetorum</i>	Тюльпан дівочий	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок, заборона створення лісових культур з хвойних видів дерев, заборона проведення всіх лісгосподарських заходів у період з 1 березня по 31 липня
<i>Pulsatilla pratensis</i>	Сон лучний	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона суцільних та поступових рубок, заборона проведення всіх лісгосподарських заходів у період з 1 березня по 31 липня, заборона лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища

Вид	Вид	Охоронна зона	Заходи охорони
<i>Pulsatilla grandis</i>	Сон великий	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, — в межах біотопу	заборона суцільних та поступових рубок, заборона проведення всіх лісгосподарських заходів з 1 березня по 31 липня, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Euonymus nana</i>	Бруслина карликова	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона будь-яких лісгосподарських заходів
<i>Astragalus dasyanthus</i>	Астрагал шерстистоквітковий	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Astragalus arenarius</i>	Астрагал піщаний	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Iris pontica</i>	Півники понтичні	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Stipa capillata</i>	Ковила волосиста	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища
<i>Stipa lessingiana</i>	Ковила Лессінга	колова, радіусом не менше 50 метрів; у разі коли біотоп займає меншу площу, - в межах біотопу	заборона розорювання, лісорозведення та лісовідновлення, дозволяється використання ділянки як сінокоосу та пасовища

Відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин» та Постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах» для об'єктів Червоної книги України рекомендовано створити охоронні зони у місцезростаннях видів флори, у місцях розмноження, притулку та гніздування тварин, внесених в Червону книгу радіусом 50-500 м залежно від виду.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Санітарних правил в лісах України від 27 липня 1995 року №555», наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин та рослин» від 29 грудня 2016 року №557, наказів обласних управлінь лісового та мисливського

господарства, наказів в рамках запровадження лісової сертифікації FSC, дослідження під час проходження «Оцінки впливу на довкілля» на території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» виявлено раритетні види та угруповання.

Регіонально-рідкісні види, угруповання Зеленої книги та природні оселища Бернської конвенції охороняються в межах їхнього місцезнаходження.

Встановлено охоронні зони навколо місць зростання видів флори, внесених в Червону книгу радіусом 50 м в межах виділів, що наведені в таблиці 7.2.

Таблиця 7.2 – Охоронні зони видів флори

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Вік	ТЛУ	Охоронна зона 50 м	Рідкісний вид	ПЗФ
Червоно-Нерубаївське				57	Д1КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i> Коручка темно-червона <i>Eripactis</i> <i>atrorubens</i> Сон лучний <i>Pulsatilla pratensis</i>	+
Червоно-Нерубаївське				71	Д1КЛД		Бруслина карликова <i>Euonymus nana</i>	+
Червоно-Нерубаївське				97	Д2ГД		Бруслина карликова <i>Euonymus nana</i>	+
Червоно-Нерубаївське				97	Д1КЛД		Сон великий <i>Pulsatilla grandis</i>	+
Червоно-Нерубаївське				97	Д1КЛД		Сон великий <i>Pulsatilla grandis</i>	+
Червоно-Нерубаївське				122	Д1КЛД		Сон великий <i>Pulsatilla grandis</i>	+
Червоно-Нерубаївське				82	Д1КЛД		Шафран сітчастий <i>Crocus</i> <i>reticulatus</i>	-
Червоно-Нерубаївське				129	Д2ГД		Грифола листувата <i>Grifola frondosa</i>	-
Червоно-Нерубаївське				7	Д2ГД		Підсніжник білосніжний <i>Galanthus nivaris</i>	-
Червоно-Нерубаївське				42	Д2ГД		Підсніжник білосніжний <i>Galanthus nivaris</i>	-
Оникіївське					Д2КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Оникіївське					Д3КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Оникіївське					Д2КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Оникіївське					Д2КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Вік	ТЛУ	Охоронна зона 50 м	Рідкісний вид	ПЗФ
Оникіївське					Д2КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Оникіївське				19	Д1КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Оникіївське				97	Д2ГД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Оникіївське					Д3КЛД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Оникіївське				92	Д2КЛД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Оникіївське				77	Д2КЛД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Оникіївське					Д2КЛД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Оникіївське				82	Д2КЛД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Оникіївське				37	Д1КЛД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> Азинеум сіруватий <i>Asyneuma canescens</i> Очи- ток Борисової <i>Sedum borissovae</i>	+
Новомиргородське				87	Д2ГД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Кропивницьке				92	Д2КЛД		Підсніжник білосніжний <i>Galanthus nivaris</i> Ломиніс цілолистий <i>Clematis integrifolia</i>	+
Кропивницьке							Ломиніс цілолистий <i>Clematis integrifolia</i>	+
Кропивницьке							Ломиніс цілолистий <i>Clematis integrifolia</i>	+
Кропивницьке				72	Д2КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i> Тюльпан дібровний <i>Tulipa quercetorum</i> Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Голованівське					Д1КЛД		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Ємилівське				63	Д4ПТИ		Лілія лісова <i>Lilium martagon</i>	+
Олександрівське				35	С2ЛДС		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Вік	ТЛУ	Охоронна зона 50 м	Рідкісний вид	ПЗФ
Олександрівське					Д2КЛД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> Астрагал шерстистоквіт- ковий <i>Astragalus</i> <i>dasyanthus</i>	+
Олександрівське					С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+
Олександрівське				77	Д1КЛД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+
Олександрівське				77	С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+
Олександрівське					С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> Астрагал шерстистоквіт- ковий <i>Astragalus</i> <i>dasyanthus</i>	+
Олександрівське				41	С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+
Олександрівське				38	С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+
Олександрівське				38	С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> Астрагал шерстистоквіт- ковий <i>Astragalus</i> <i>dasyanthus</i>	+
Олександрівське				37	С1ЕКД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> Астрагал шерстистоквіт- ковий <i>Astragalus</i> <i>dasyanthus</i>	+
Долинське (Гурівське)					ДЗПД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i> Горицвіт волзький <i>Adonis wolgensis</i>	+
Долинське (Гурівське)				92	Д1КЛД		Тюльпан дібровний <i>Tulipa</i> <i>quercetorum</i>	+
Долинське (Гурівське)				87	ДЗПД		Тюльпан дібровний <i>Tulipa</i> <i>quercetorum</i>	+
Долинське (Гурівське)				82	ДЗПД		Тюльпан дібровний <i>Tulipa</i> <i>quercetorum</i>	+
Торговицьке				112	Д2ГД		Шоломниця висока <i>Scutellaria altissima</i>	+
Торговицьке					Д1КЛД		Ковила волосиста <i>Stipa capillata</i>	+

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Вік	ТЛУ	Охоронна зона 50 м	Рідкісний вид	ПЗФ
Торговицьке							Коручка широколиста <i>Epipactis helleborine</i>	+
Торговицьке					Д2ГД		Коручка широколиста <i>Epipactis helleborine</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)							Шафран сітчастий <i>Crocus reticulatus</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)							Астрагал піщаний <i>Astragalus arenarius</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)							Гіацинтик білий <i>Hyacinthella leucophaea</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)				47	Д1КЛД		Шипшина найколючіша <i>Rosa spinosissima</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)				47	Д2КЛД		Шафран сітчастий <i>Crocus reticulatus</i> Астрагал піщаний <i>Astragalus arenarius</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)				47	Д2КЛД		Горицвіт весняний <i>Adonis vernalis</i>	+
Компаніївське (Новгородківське)				47	Д2КЛД		Шипшина найколючіша <i>Rosa spinosissima</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа, га	Вік	ТЛУ	Охоронна зона 50 м	Рідкісний вид	ПЗФ
Голочанське					Д2ГД		Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i>	+
Долинське							Гвоздика бузька <i>Dianthus hupanicus</i>	+
Долинське							Ковила Лессінга <i>Stipa Lessingiana</i>	+
Долинське							Сон лучний <i>Pulsatilla pratensis</i>	+
Долинське							Півники понтичні <i>Iris pontica</i>	+
Тишківське				57	Д2КЛД		Півники понтичні <i>Iris pontica</i> Вишня кущова <i>Prunus fruticosa</i> Мигдаль степовий <i>Prunus tenella</i> Волошка руська <i>Centaurea ruthenica</i>	+
Тишківське				72	Д2КЛД		Курочка чемерникоподібна <i>Epipactis helleborine</i>	+

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Всі виявлені під час дослідження раритетні види та угруповання на території планованої діяльності наведено в квартално-видільних таблицях у відповідних розділах звіту.

У виявлених місцезнаходженнях раритетних видів рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів для уникнення негативного впливу на рідкісні види.

Планова діяльність у наведених виділах буде проводитись із врахуванням заходів охорони раритетних видів та угруповань.

Частина ділянок, де відмічені раритетні види та угруповання входить до експлуатаційних лісів, тому дані, що отримані в результаті досліджень передані у ВО «Укрдержліспроєкт» для врахування при проведенні лісовпорядкування.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об'єкти тваринного світу

У межах планованої діяльності місць гніздування та масового розмноження раритетних видів фауни не виявлено.

Під час провадження планованої діяльності, у відповідності до вимог до ЗУ «Про тваринний світ» буде забезпечено:

- збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу

в стані природної волі;

- недопустимість погіршення середовища існування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин;
- збереження цілісності природних угруповань диких тварин;
- запобігання загибелі тварин під час здійснення лісгосподарських, лісозаготівельних та інших робіт;
- надання допомоги тваринам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха і внаслідок надзвичайних екологічних ситуацій;
- охорону середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин
- недоторканість ділянок, що становлять особливу цінність для збереження тваринного світу;
- розроблення і здійснення заходів, які будуть забезпечувати збереження шляхів міграції тварин;

У період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня буде заборонено проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на атмосферне повітря

Під час провадження планованої діяльності підприємство:

- вживатиме заходи щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
- здійснюватиме контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичного впливу та вестиме їх постійний облік;
- забезпечить здійснення інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи газоочисних установок;
- не допускати експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів та установок, у викидах та скидах яких вміст забруднюючих речовин перевищує встановлені нормативи.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення

При здійсненні планованої діяльності у відповідності до вимог ст. 24 ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму, неіонізуючих випромінювань та інших фізичних факторів будуть:

- здійснюватись відповідні організаційні, господарські, технічні, технологічні та інші

заходи щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами;

– вживатись заходи щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на водні ресурси

До початку виконання робіт здійснюється попереднє обстеження території з метою виявлення водотоків, струмків, меліоративних каналів, заболочених ділянок та інших водних об'єктів. Планування лісосічних робіт, технологічних коридорів і трельовальних волоків здійснюється з урахуванням рельєфу місцевості та розташування водних об'єктів, що дозволяє мінімізувати перетин водотоків і уникнути порушення природного гідрологічного режиму. При виконанні робіт забезпечується дотримання вимог природоохоронного законодавства щодо режиму використання прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

З метою запобігання забрудненню водних об'єктів не допускається проведення заправки паливно-мастильними матеріалами, технічного обслуговування та ремонту лісозаготівельної техніки у безпосередній близькості до водних об'єктів. У роботах використовується техніка, що перебуває у справному технічному стані та має герметичні паливні і гідравлічні системи. У разі необхідності на місці проведення робіт передбачено наявність сорбентів та інших матеріалів для оперативної ліквідації можливих розливів паливно-мастильних матеріалів. Побутові та виробничі відходи, що можуть утворюватися під час проведення робіт, збираються та вивозяться за межі лісосіки у встановленому порядку.

Для запобігання ерозійним процесам і замуленню водних об'єктів передбачається максимальне збереження лісової підстилки, трав'яного покриву та природного ґрунтового шару. Рух лісозаготівельної техніки здійснюється по визначених технологічних волоках з урахуванням рельєфу місцевості, що дозволяє уникнути утворення поверхневого стоку ґрунтових мас у напрямку водних об'єктів. У разі потреби для укріплення технологічних волоків і зменшення ущільнення ґрунту використовуються порубкові рештки, зокрема гілля та вершини дерев. Проведення робіт обмежується у періоди надмірного зволоження ґрунтів, що дозволяє зменшити ризик руйнування ґрунтового покриву та винесення частинок ґрунту у водні об'єкти.

У випадках, коли технологічні маршрути перетинають невеликі водотоки або меліоративні канали, облаштовуються тимчасові переїзди у вигляді настилів, труб або інших конструкцій, які забезпечують безпечний проїзд техніки без пошкодження русла та берегів. Після завершення лісозаготівельних робіт такі тимчасові споруди демонтуються, а територія приводиться у стан, максимально наближений до природного. Не допускається складування деревини, порубкових решток або ґрунтових мас у межах русел водотоків, на заболочених ділянках або у безпосередній

близькості до водних об'єктів.

Після завершення рубок проводяться відновлювальні заходи, що включають рекультивацію технологічних доріг і волоків, вирівнювання поверхні ґрунту, а також сприяння природному поновленню лісу або проведення лісовідновлення. Реалізація зазначених заходів забезпечує збереження природного водного режиму території, запобігає забрудненню водних об'єктів, замуленню русел та розвитку ерозійних процесів, що у підсумку дозволяє мінімізувати можливий негативний вплив на водні ресурси під час проведення суцільних санітарних рубок лісу.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу шуму

Відповідно до вимог ДБН В.1.1-31:2013 «Захист території, будинків і споруд від шуму» з метою зниження рівнів шуму джерел до допустимих величин під час планованої діяльності будуть передбачені наступні заходи:

- раціональне розміщення технологічного обладнання і робочих місць;
- застосування організаційно-технічних заходів, які передбачають застосування малошумного технологічного обладнання і малошумних технологічних процесів, оснащення машин і механізмів засобами дистанційного управління і автоматичного контролю, змінення способів обробки і транспортування матеріалів тощо.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу на об'єкти природно-заповідного фонду/культурної спадщини

Відповідно до вимог ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» планована діяльність на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення заборонено.

Якщо, під час проведення робіт буде виявлено необліковану знахідку археологічної або культурної спадщини, для уникнення впливу на об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини, роботи буде призупинено, будуть прийняті заходи передбачені законами України «Про охорону культурної спадщини» (ст. 36, 37), «Про охорону археологічної спадщини».

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу на об'єкти Смарагдової мережі

Відповідно до законопроекту «Про території Смарагдової мережі» власники землі та землекористувачі, які внаслідок дії заборон чи обмежень їхньої діяльності, що встановлені для збереження територій Смарагдової мережі, зазнають збитків, мають право на їх відшкодування.

Відшкодування збитків надається за рахунок коштів Державного, Автономної Республіки Крим та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища, інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам визначається Кабінетом Міністрів України. Відповідно до статті 18 законопроекту «Про території Смарагдової мережі» дія статті не поширюється на юридичних осіб державної форми власності.

Компенсаційні заходи

Компенсаційними заходами, які будуть проведені на території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» є заходи, пов'язані з відновленням лісу.

Після проведення санітарних рубок власники лісів, постійні лісокористувачі на основі актів огляду місць рубок проектує заходи з відновлення лісів на відповідних ділянках і забезпечують створення високопродуктивних деревостанів з високими захисними властивостями відповідно до Правил відтворення лісів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 2007 р. № 303

Відповідно до статті 79, 80, 82 Лісового кодексу України надлісництво забезпечить проведення заходів щодо відтворення лісів з метою:

- досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі строки нових насаджень найбільш економічно та екологічно доцільними способами і технологіями;
- підвищення водоохоронних, ґрунтозахисних, санітарно-гігієнічних, інших корисних властивостей лісів і захисних лісових насаджень;
- поліпшення якісного складу лісів, підвищення їх продуктивності та біологічної стійкості.

Зруби підлягають залісенню протягом не більше двох років. Лісові культури, що загинули, відновлюються в наступному році. Обсяги робіт щодо відновлення лісів визначатимуться на підставі матеріалів лісовпорядкування або спеціального обстеження з урахуванням фактичних змін у лісовому фонді України та стану земель, що підлягають залісенню.

Відновлення лісів проводитимуться способами, що забезпечують створення високопродуктивних лісів з господарсько цінних деревних і чагарникових порід.

У відповідності до вимог статті 23, 24 ЗУ «Про рослинний світ» Оникіївське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» сприятиме відтворенню природних рослинних ресурсів шляхом:

- сприяння природному відновленню рослинного покриву;
- штучного поновлення природних рослинних ресурсів;
- запобігання небажаним змінам природних рослинних угруповань та негативному впливу на них господарської діяльності;
- зупинення (тимчасово) господарської діяльності з метою створення умов для відновлення деградованих природних рослинних угруповань.

Роботи, пов'язані з відтворенням природних рослинних ресурсів, будуть здійснюватися

способами, що забезпечують їх відтворення в найкоротші терміни та не суперечать чинному законодавству і не завдають шкоди здоров'ю людини та довкіллю, що в свою чергу дозволяє вести максимально ефективно господарювання, і є показником раціонального ведення в комплексі всіх заходів.

У відповідності до вимог Правил відтворення лісів (постанова КМ України від 01.03.2007 № 303) відтворення лісів буде здійснюватися з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-кліматичних умов регіону з відповідним цільовим вирощуванням. Відтворення лісів здійснюватиметься на лісотипологічній основі відповідно до потенційних лісорослинних умов.

Проектування об'єктів, на яких передбачається відтворення лісів буде проводитися на основі актів огляду місць рубок, матеріалів обстеження ділянок лісокультурного фонду з урахуванням наукових рекомендацій та передового досвіду.

Відповідно до вимог Податкового кодексу України підприємство під час провадження планованої діяльності матиме податкові зобов'язання з рентної плати: за спеціальне використання лісових ресурсів.

У разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища Оникіївським надлісництвом філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» будуть негайно вжиті заходи щодо усунення відповідних порушень та компенсовано в установленому порядку шкоду, заподіяну довкіллю або здоров'ю і майну громадян, в повному обсязі.

Заходи протипожежної безпеки

Заходи з пожежної безпеки плануються відповідно до «Правил пожежної безпеки в Україні». Для дотримання норм пожежної безпеки при здійсненні лісозаготівельних робіт передбачається:

- устаткування будівель і споруд, а також місць тимчасового зберігання ПММ, необхідними засобами, протипожежним інвентарем;
- забезпечення на території суворого протипожежного режиму (обладнати місця куріння);
- розміщення автотранспорту на майданчиках відкритого зберігання розставляється відповідно до «Норм для підприємства з обслуговування автомобілів»;
- забезпечення навчання і регулярну перевірку знань правил протипожежної безпеки та їх суворе дотримання усіма працівниками.

Протипожежний захист забезпечується силами робітників, первинними засобами пожежогасіння.

Первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники, ємності з піском, багри, відра, лопати та ін.) повинні бути розташовані на видному місці, підходи до яких повинні бути завжди вільними.

Усі працюючі, які безпосередньо беруть участь у роботі, повинні бути проінструктовані

щодо ліквідації пожеж.

Профілактичні заходи із запобігання виникненню пожеж включають:

поширення інформації щодо протипожежної безпеки в лісах, зокрема розміщення плакатів, оголошень;

облаштування місць відпочинку, питних джерел, майданчиків для туристів (для ночівлі в наметах), оглядових майданчиків, стоянок для автотранспорту;

визначення місць, де дозволено розпалювати багаття;

установлення шлагбаумів, перешкод.

Коротка характеристика ряду заходів, які передбачають запобігання, зменшення, уникнення, відвернення потенційно-можливого негативного впливу на фактори довкілля з включеними потенційно-негативними впливами, представлено в таблиці 7.3.

Таблиця 7.3 – Ряд заходів які передбачають запобігання негативного впливу на довкілля

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
1	2	3
<i>Лісозаготівля</i>		
<i>Ґрунти</i>	В результаті пошкодження ґрунтів, збільшується небезпека появи ерозії	Призупиняти роботи під час перезволоження верхнього шару ґрунту; розміщувати навантажувальні площадки в легкодоступних місцях
	Влаштування волоків на схилах призводить до зсувів ґрунту	Використовувати природозберігаючі технології й техніку, мінімізувати кількість волоків. Укріплювати трельовальні волюки порубковими рештками
	Ущільнення ґрунтів, зміна структури, зниження їхньої водопроникності та водоутримуючої здатності	Залишати порубкові рештки для перегнивання на лісосіці
	Внаслідок великої кількості порубкових решток підвищується пожежна небезпека	Спалювання порубкових решток проводити під час пожежобезпечного періоду та з дотриманням всіх правил протипожежної безпеки
<i>Ґрунти</i>	Забруднення ґрунту нафтопродуктами та відходами	Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ для запобігання можливого забруднення ґрунту. Влаштувати місце заправки бензопил або використовувати гумові коврики. На верхніх складах, пунктах заправки ПММ, місцях заправки техніки у лісі, повинен знаходитись готовий до використання абсорбент (мішечок із сухою тирсою). Тверді відходи (шини, пляшки, промаслене ганчір'я, сміття тощо) повинні вивозитись з лісу та утилізуватись.
<i>Рослинність</i>	Знижується біорізноманіття лісових видів	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих рослинних видів, що зустрічаються на ділянці
	Зменшення кількості підросту в результаті проведення лісогосподарських заходів	Вибирати метод та сезон проведення рубки, що гарантує збереження благонадійного підросту господарськоцінних порід для лісовідновлення природнім шляхом

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
<i>Фауна</i>	Руйнування середовища існування, порушення спокою тварин внаслідок проведення рубок. Присутність машин і людей при лісозаготівлі порушують спокій тварин	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих видів, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони
<i>Водний режим території</i>	Водоутримуюча здатність ґрунтів знижується на зрубках, що призводить до збільшення поверхневого стоку. Забруднення вод нафтопродуктами, відходами негативно впливає на живі організми водоймищ	Зберігати лісову рослинність у буферній зоні на берегах водоймищ. Забезпечувати безпечне використання й зберігання хімікатів, ПММ для запобігання можливого забруднення вод.
Лісовідновлення		
<i>Ґрунти</i>	Ґрунтова ерозія після підготовки ґрунту на ділянках	Відновлювати лісовий покрив якомога швидше. Не проводити суцільну підготовку ґрунту на крутих схилах, нестабільних або ерозійно-небезпечних ґрунтах
	При використанні машин і механізмів можливе ущільнення та забруднення паливномастильними матеріалами	Використовувати природозберігаючі технології та техніку або виконувати роботи вручну. Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ

8 ОПИС ОЧІКУВАНОГО ЗНАЧНОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДОВКІЛЛЯ

Як показують результати проведеної оцінки впливу на довкілля, значного негативного впливу в результаті провадження діяльності при дотриманні технічних і технологічних нормативів, нормативно-правових документів не очікується.

Комплекс технологічних, технічних організаційних рішень, забезпечує надійну безаварійну роботу технологічних об'єктів на лісосіці. Проектні рішення забезпечують високий ступінь надійності функціонування технологічних споруд

Ризики збитків від надзвичайних ситуацій (далі НС) природного характеру – середні. Види НС: геологічні, медико-біологічні та метеорологічні. До основних ризиків ведення планованої діяльності, які несуть потенційну небезпеку виникнення надзвичайних ситуацій відносяться лісові пожежі. Протипожежне впорядкування включає комплекс правових, організаційних технічних, лісогосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісі, підвищення пожежестійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроектовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду.

Згідно з статистичними даними інтегральний показник природно-техногенної небезпеки Кіровоградської області – помірний (0,201). А отже, значного негативного впливу діяльності на довкілля при надзвичайних ситуаціях не прогнозується.

Вплив експлуатаційних чинників на виникнення аварійних ситуацій має випадковий характер, локальний по розміщенню об'єктів, короткочасний і попереджається, насамперед, суворим регламентом технологічного процесу в рамках проектного режиму; організацією надійного контролю за технічним станом устаткування.

На об'єкті можуть мати місце природні зсуви та просідання земної поверхні, інтенсивні опади, антропогенні помилки при проектуванні, техобслуговуванні, експлуатації технічного обладнання та зловмисні пошкодження.

Необхідно відзначити, що рубки проводяться на достатній відстані від населених пунктів і в разі виникнення надзвичайної ситуації вона не матиме негативного впливу на прилеглі території та населення.

З метою уникнення значного негативного впливу планованої діяльності на довкілля та виникнення надзвичайних ситуацій та аварій на підприємстві передбачено:

- забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту;
- забезпечення працівників засобами колективного та індивідуального захисту;
- розміщення інформації про заходи безпеки та відповідну поведінку у разі

виникнення аварії;

- організацію та здійснення під час виникнення надзвичайних ситуацій евакуаційних заходів щодо працівників та майна;
- створення формувань цивільного захисту та необхідну для їх функціонування матеріально-технічну базу;
- створення диспетчерської служби, необхідної для забезпечення безпеки об'єкта;
- проведення оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на об'єкті та здійснення заходів щодо неперевищення прийнятних рівнів таких ризиків;
- здійснення навчання працівників з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки;
- проведення тренувань і навчання з питань цивільного захисту;
- забезпечення безперешкодного доступу посадових осіб органів державного нагляду, працівників аварійно-рятувальних служб, з якими укладені угоди про аварійно-рятувальне обслуговування для проведення обстежень на відповідність протиаварійних заходів планам локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єкті, сил цивільною захисту – для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- забезпечення дотримання вимог законодавства щодо створення, зберігання, утримання, використання та реконструкції захисних споруд цивільного захисту;
- здійснення обліку захисних споруд цивільного захисту, які перебувають на балансі (утриманні);
- створення матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки;
- розроблення і затвердження інструкцій та видання наказів з питань пожежної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням;
- забезпечення виконання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, а також виконання вимог приписів, постанов та розпоряджень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки;
- утримання у справному стані засобів цивільного та протипожежного захисту, недопущення їх використання не за призначенням;
- здійснення запланованих заходів щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та і гасіння пожеж і використання для цієї мети виробничої автоматики;
- своєчасне інформування відповідних органів та підрозділів цивільного захисту про несправність протипожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на відповідній території.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» з метою захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на підприємстві буде передбачено:

- планування і здійснення необхідних заходів для захисту працівників підприємства, об'єктів господарювання та довкілля від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- підтримання у готовності до застосування сил і засобів із запобігання виникненню та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- створення та підтримання матеріальних резервів для попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- забезпечення своєчасного оповіщення працівників підприємства про загрозу виникнення або про виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру.

Заходи запобігання чи пом'якшення впливу на довкілля та заходи реагування при виникненні аварійних забруднень атмосферного повітря

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря» на підприємстві розроблені спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також вживатимуться заходи для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря.

У разі виникнення надзвичайної ситуації (виявлення в атмосферному повітрі однієї або кількох речовин, кількість яких перевищує їх максимальні разові ГДК, спричиненого аварією, катастрофою, стихійним лихом, що створило загрозу здоров'ю населення, призвело або може призвести до матеріальних втрат) підприємством негайно буде передана інформація про це органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування разом з пропозиціями про вжиття необхідних заходів для ліквідації наслідків аварії, катастрофи, стихійного лиха, у відповідності до вимог Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 р. № 343.

Заходи запобігання чи пом'якшення впливу на довкілля та заходи реагування при виникненні аварійних забруднень земель

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону земель» підприємство своєчасно інформуватиме відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування про стан, деградацію та забруднення земельних ділянок.

У разі можливого забруднення земель небезпечними відходами, у тому числі аварійними, викидами від стаціонарних і пересувних джерел за рішенням місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування будуть проведені постійні або періодичні обстеження хімічного

складу ґрунтів з метою виявлення та визначення їх негативного впливу на здоров'я людини, а також окремих видів природних ресурсів і довкілля в цілому.

У разі наявності в Оникіївському надлісництві філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» об'єктивної інформації про виникнення або загрозу виникнення надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру підприємство зобов'язується надати її Мінекономіки, ДСНС та її територіальним органам та обласній держадміністрації у відповідності до вимог пункту 19 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30.03.1998 р. № 391.

Заходи реагування при виникненні надзвичайної екологічної ситуації

Надзвичайна екологічна ситуація – надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

У разі оголошення на території планованої діяльності зони надзвичайної екологічної ситуації підприємство зобов'язується:

- неухильно дотримуватись встановленого правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації;
- проводити мобілізацію ресурсів та зміну режиму роботи підприємства з метою проведення аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт;
- вжити заходів щодо нормалізації екологічного стану на території планованої діяльності.

Заходи реагування на аварійні ситуації спричинені сейсмічними чинниками

Оцінювання можливості виникнення аварійної ситуації на території планованої діяльності внаслідок дії сейсмічного чинника можливе порівнянням бальності виникнення землетрусу в цій місцевості і ступеня руйнування обладнання при даній інтенсивності за шкалою М8К-64, яка аналогічна шкалі Ріхтера, але супроводжується описом можливих наслідків для кожною балу. На території планованої діяльності відзначається бал сейсмічної інтенсивності на рівні 5 за шкалою М8К-64.

Землетрус характеризується необхідністю пошуку постраждалих, забезпечення доступу рятувальників і рятування людей, надання першої невідкладної медичної допомоги тощо.

Складність проведення рятувальних робіт обумовлена великою кількістю постраждалих людей, які опинилися в завалах, необхідністю виконання складних інженерних робіт та загрозою подальшого руйнування.

Особливі вимоги ставляться до безпечного ведення рятувальних робіт у зонах руйнувань.

У разі виникнення землетрусу підприємство зобов'язується:

- створити усі умови, організувати постійний контроль за виконанням

рятувальниками належних заходів щодо їх безпеки, забезпечити своєчасне надання допомоги постраждалим рятувальникам;

- встановити наявність постраждалих, їх кількість та, за можливості, стан; характер та межі зони руйнувань; можливість подальшого руйнування конструкцій; розміщення у зоні надзвичайної ситуації небезпечних об'єктів;

- встановити наявність небезпечних факторів (вогонь, підтоплення, витік газу, потрапляння води в завал, наявність обірваних електромереж під напругою тощо) та ступінь їх загрози;

- встановити наявність та стан шляхів транспортування постраждалих з небезпечної зони;

- спільно з підрозділами оперативно-рятувальної служби цивільного захисту проводити пошуково-рятувальні роботи, а саме: візуальне обстеження постраждалої території, опитування очевидців та врятованих постраждалих;

- провести прослуховування завалів; обстеження пошкоджених (зруйнованих) будівель та споруд.

З урахуванням ймовірності виникнення аварійних ситуацій, одним з ефективних методів мінімізації збитку від потенційних аварій є готовність до них розробка сценаріїв можливого розвитку при аварії і сценаріїв реагування на них. Основними заходами попередження можливих аварійних ситуацій є суворе виконання технологічної та виробничої дисципліни, виконання проектних рішень і оперативний контроль.

Керівництво підприємства в повній мірі має усвідомлювати свою відповідальність даної проблеми, і забезпечити безпеку діяльності, взаємодіючи з органами нагляду та інспекціями, що відповідають за екологічну безпеку і здоров'я місцевого населення і працюючого персоналу, дотримуватися всіх нормативних вимог до інженерно-екологічної безпеки ведення робіт на всіх етапах здійснюваної діяльності.

При використанні намічених Звітом заходів по охороні атмосферного повітря, водного середовища, рекультивації земель і виконанні правил безпеки, охорони надр забезпечується мінімальний вплив лісозаготівельних робіт на навколишнє середовище, запобігається деградація навколишнього середовища, забезпечується екологічно безпечна господарська діяльність, виключається загроза для життя та здоров'я місцевого населення.

Згідно з оцінкою ризиків для здоров'я людей та довкілля через можливість виникнення надзвичайних ситуацій, значного негативного впливу від провадження планованої діяльності на довкілля, зумовленою вразливістю до ризиків надзвичайних ситуацій не передбачається.

Заходи реагування при пожежах

Всі будівлі, споруди, приміщення надлісництва повинні бути забезпечені первинними засобами пожегасіння.

Засоби пожегасіння повинні розташовуватися так, щоб ними легко було скористатися у випадку пожежі. Забороняється заставляти доступ до засобів пожегасіння і використовувати їх не за призначенням. Первинні засоби пожегасіння розміщуються на території надлісництва на пожежних щитах. Біля кожного пожежного щита обладнується пристрій звукової сигналізації для подавання сигналу пожежної тривоги. На пожежних щитах вказуються їх порядкові номери та номери телефонів для виклику пожежної команди.

Переносні вогнегасники розміщуються шляхом навішування на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника, або встановлюються в пожежні шафи поруч з пожежними кранами або на підставки.

Вогнегасники слід розміщувати так, щоб вони були захищені від попадання прямих сонячних променів, безпосередньої дії опалювальних приладів та атмосферних опадів.

Експлуатація і технічне обслуговування вогнегасників здійснюються у відповідності з паспортами заводів-виготовлювачів, затвердженими у встановленому порядку регламентами технічного обслуговування. Контроль за технічним станом вогнегасників покладається на начальника служби пожежної безпеки надлісництва.

Для контролю за постійною готовністю вогнегасників до дій і наявністю в них заряду, запірні арматури кожного вогнегасника незалежно від типу, повинна бути опломбована і мати бирку з датами зарядки та чергової перезарядки.

При виникненні пожежі перший хто її помітив повинен негайно повідомити керівництво надлісництва та дзвонити 101 до управління ДСНС України в Кіровоградській області.

Гасіння пожежі здійснюється :

1. До прибуття пожежного підрозділу ДСНС – представником лісогосподарського підприємства на території якого виникла пожежа.

2. Після прибуття пожежного підрозділу ДСНС – старшим оперативним начальником.

Директор надлісництва узгоджує дії керівника гасіння пожежі, який залучає наявні засоби та застосовує доступні заходи для гасіння пожежі та евакуації людей.

Втручатися будь-кому в дії керівника гасіння пожежі забороняється.

9 ВИЗНАЧЕННЯ УСІХ ТРУДНОЩІВ (ТЕХНІЧНИХ НЕДОЛІКІВ, ВІДСУТНОСТІ ДОСТАТНІХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ АБО ЗНАНЬ), ВИЯВЛЕНИХ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Труднощів, виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля діяльності з використання лісових ресурсів в порядку проведення суцільних санітарних рубок на території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», не виявлено.

10 УСІ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОБСЯГУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РІВНЯ ДЕТАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЄ ВКЛЮЧЕННЮ ДО ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Повідомлення про планову діяльність №15598, що підлягає оцінці впливу на довкілля опубліковано у газетах «Про оцінку впливу на довкілля» та «GreenPost», а також на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

У відповідності до п. 7 ст. 5 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» протягом 12 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, громадськість може надати уповноваженому територіальному органу зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення про планову діяльність, стосовно використання лісових ресурсів в порядку проведення суцільних санітарних рубок, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, зауважень і пропозицій від громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту, не надходили.

Громадські слухання будуть проводитися у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

11 СТИСЛИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ ЩОДО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС ПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, А ТАКОЖ (ЗА ПОТРЕБИ) ПЛАНІВ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон.

Згідно з проведеною оцінкою впливів на довкілля визначено, що під час провадження планованої діяльності у Оникіївському надлісництві філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» очікується допустимий вплив на довкілля та здоров'я населення, зумовлений викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, шумовим забрудненням та здійсненням операцій у сфері поводження з відходами. Значний негативний вплив на довкілля під час провадження планованої діяльності не передбачається.

Моніторинг в Оникіївському надлісництві філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях. Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти.

Під час ведення лісового господарства слід вивчати і збирати інформацію, необхідну для моніторингу таких показників:

- дотримання встановлених меж лісосік та правильності проведення рубок відповідно до матеріалів лісовпорядкування та лісорубних квитків;
- дотримання природоохоронних обмежень у прибережних захисних смугах, водоохоронних зонах та інших екологічно чутливих територіях;
- надавати інформацію щодо проведення лісовідновлення;
- щороку протягом реалізації планованої діяльності здійснювати дослідження щодо впливу планованої діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі, раритетні види, інформацію надавати до уповноваженого центрального органу;
- щорічно надавати до уповноваженого центрального органу квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності.

Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік).

12 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Оникіївське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» розташоване в північно-східній частині Кіровоградської області на території Олександрійського та Кропивницького адміністративних районів.

Планована діяльність – використання лісових ресурсів у порядку проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

Площа Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» складає 77 844,7220 га.

Проведення суцільних санітарних рубок у відповідності до Акту поточного лісопатологічного обстеження від 02 вересня 2025 року на площі 126,7 га.

При провадженні планованої діяльності всі роботи по звалюванню лісу виконуються послідовно. Звалювання деревини, очищення дерев від гілок та розкряжування деревини виконують бензопилами. Трелювання деревини здійснюється тракторами, вивезення – спеціальним автотранспортом.

При реалізації прийнятого варіанту планованої діяльності оцінювався вплив на здоров'я населення, рослинний і тваринний світ, ґрунти, матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину. За результатами оцінки можливі наступні ймовірні впливи на довкілля:

здоров'я населення – допустимий вплив. Розрахунковий неканцерогенний ризик для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, що викидаються джерелами викидів підприємства, є допустимим, вірогідність виникнення шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню НQ. Соціальний ризик оцінюється як «умовно прийнятий». Джерелами шуму є технологічне обладнання, а також автотранспорт. Розрахункові еквівалентні рівні шуму, підприємства складають 6,35 дБА, при одночасній роботі обладнання.

стан фауни, флори, біорізноманіття – місцевий негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції. Вирубки і дороги можуть перетинати шляхи міграції тварин, віддаляючи місця їх знаходження від місць живлення і водопою, порушуючи екологічний баланс. Шуми під час лісозаготівельних робіт є фактором неспокою під час появи потомства у тварин. Тому, у весняний період знижуються шумові навантаження шляхом не проведення планованої діяльності в місцях гніздування і проживання диких тварин та біля них (на відтворюючих ділянках).

ґрунт – вплив планованої діяльності на ґрунт екологічно допустимий. В межах досліджених лісових масивів Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» було діагностовано чорноземи опідзолені, темно-сірі лісові, а також дерново-підзолисті ґрунти.

Більшість досліджених ґрунтів мають невисокий вміст гумусу та інших поживних речовин, відзначаються високою кислотністю. Лише чорноземи опідзолені характеризуються більшим вмістом гумусу, переважно слабокислою реакцією ґрунтового розчину та достатньо високими показниками вмісту калію.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісгосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

Пошкоджені шкідниками дерева в лісі становлять значну небезпеку, адже вони сприяють поширенню хвороб і комах-шкідників на здорові насадження, що призводить до масового всихання дерев. Ослаблені або сухі дерева легко займаються, підвищуючи ризик лісових пожеж. Крім того, загибель дерев порушує екологічну рівновагу, змінює умови існування рослин і тварин, спричиняє ерозію ґрунтів та економічні збитки через втрату цінної деревини.

Пошкоджені пожежею дерева в лісі небезпечні тим, що вони ослаблені, мають ушкоджену кореневу систему та можуть у будь-який момент упасти, створюючи загрозу для людей і тварин. Такі дерева часто стають джерелом розмноження шкідників і грибкових хвороб, які потім уражають здорові насадження. Обгоріла деревина легко загниває та розкладається, що призводить до погіршення санітарного стану лісу. До того ж, уражені вогнем дерева сприяють повторному загорянню, оскільки залишки сухих гілок і стовбурів добре займаються при високих температурах.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісгосподарської діяльності, на землях господарства необхідно провести суцільно-санітарні рубки на підставі Актів лісопатологічного обстеження та послідуочим проведенням післяпроектного моніторингу стану ґрунтового покриву.

вода – вплив планованої діяльності на водні ресурси незначний. На території Оникіївсько-гонадлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» проведено гідроекологічні дослідження на 2 водних об'єкти. Це річки Інгул (басейн Південного Бугу) та Інгулець (басейн Дніпра). Особливістю водотоків є те, що у пониззі Інгульця у вегетаційний період вода рухається у протилежному напрямку – уверх по річці, оскільки головна насосна станція Інгулецької зрошувальної системи (розташована за 83 км від гирла) закачує значні обсяги річкової води (дніпровської та інгулецької) на зрошувані масиви. В цей період тут утворюється так звана «антирічка».

Розраховано низку гідрологічних характеристик для річок Інгул та Інгулець. Отримані розрахункові характеристики середніх за багаторіччя показників стоку річок території досліджень відповідають реальним фактичним даним або є дуже близькими до них. Річка Інгулець зазнає значного антропогенним впливу. Зокрема у Кіровоградській області на водність річки впливає робота каналу Дніпро-Інгулець (введений в експлуатацію у 1988 році), який використовується для подачі

дніпровської води до русла Інгульця для екологічного оздоровлення та розбавлення скидів шахт-них вод Криворізького гірничорудного басейну.

Води річок дослідженої території за основними гідрохімічними показниками належать до прісних, мають середню твердість, мають нейтральну реакцію. Водночас на окремих ділянках фіксуються локальні ознаки органічного забруднення та підвищений вміст завислих речовин, що свідчить про необхідність регулярного моніторингу водного середовища для запобігання подальшому погіршенню його якості.

Дотримуючись існуючих правил господарської діяльності це не вплине на гідроекологічний стан річок лісового господарства оскільки негативні гідроекологічні процеси у річках відсутні, а наявні відхилення не пов'язані з лісгосподарською діяльністю.

атмосферне повітря – допустимий вплив. Виконані розрахунки розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі показали, що максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин на межі нормативної санітарно-захисної зони підприємства та найближчій житловій забудові не перевищують ГДК, що відповідає санітарним та екологічним вимогам..

клімат та мікроклімат – змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, оскільки в результаті експлуатації лісів відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

культурна спадщина – негативних впливів не передбачається. Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини в районі розташування планованої діяльності відсутні.

соціально-економічні умови – позитивний вплив. Здійснення планованої діяльності буде мати позитивний вплив на місцеву економіку через цілорічну роботу підприємства, зайнятість місцевого населення, податкових надходжень тощо.

Враховуючі результати оцінки впливу під час провадження планованої діяльності Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» передбачена програма моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля та здоров'я населення, яка здійснюється з метою зниження шкідливого впливу робіт на навколишнє природне середовище, забезпечення безпечного ведення робіт та охорони надр через інформаційне забезпечення управління в області раціонального та комплексного використання лісових ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та промислової безпеки робіт.

**13 СПИСОК ПОСИЛАНЬ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ПОСИЛАНЬ ДЖЕРЕЛ, ЩО
ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ОПИСІВ ТА ОЦІНОК, ЩО МІСТЯТЬСЯ У ЗВІТІ З
ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ**

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 23.05.2017 р.
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-XII від 25.06.1991 р.
3. Закон України «Про охорону атмосферного повітря» № 2707-XII від 16.10.1992 р.
4. Закон України «Про тваринний світ» № 3041-XII від 03.03.1993 р.
5. Закон України «Про рослинний світ» № 591-XIV від 09.04.1999 р.
6. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» № 2456-XII від 16.06.1992 р.
7. Закон України «Про Червону книгу України» № 3055-III від 07.02.2002 р.
8. Закон України «Про мисливське господарство та полювання» № 1478-III від 22.02.2000 р.
9. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» № 3677-VI від 08.07.2011 р.
10. Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» № 2918-III від 10.01.2002 р.
11. Закон України «Про управління відходами» № 2320-IX від 20.06.2022 р.
12. Закон України «Про охорону земель» № 962-IV від 19.06.2003 р.
13. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» № 4004-XII від 24.02.1994 р.
14. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» № 15/98-ВР від 14.01.1998 р.
15. Закон України «Про охорону культурної спадщини» № 1805-III від 08.06.2000 р.
16. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» № 1626-IV від 18.03.2004 р.
17. Закон України «Про екологічну мережу України» № 1864-IV від 24.06.2004 р.
18. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» № 2697-VIII від 28.02.2019 р.
19. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р.
20. Водний кодекс України № 213/95-ВР від 06.06.1995 р.
21. Земельний кодекс України № 2768-III від 25.10.2001 р.
22. Лісовий кодекс України № 3852-XII від 21.01.1994 р.
23. Кодекс України «Про надра» № 132/94-ВР від 27.07.1994 р.

24. Постанова КМУ № 989 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля».
25. Постанова КМУ № 1026 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля».
26. Постанова КМУ № 761 від 23.05.2007 р. «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів».
27. Постанова КМУ № 733 від 16.05.2007 р. «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».
28. Постанова КМУ № 303 від 01.03.2007 р. «Про затвердження Правил відтворення лісів».
29. Постанова КМУ № 724 від 12.05.2007 р. «Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів».
30. Наказ МВС України № 1417 від 30.12.2014 р. «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».
31. Наказ Мінприроди № 309 від 27.06.2006 р. «Нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».
32. Наказ Мінекології № 91 від 05.03.2013 р. «Про затвердження Регламенту подання інформації про проведення рубок деревини у лісах».
33. Наказ Держкомлісгоспу № 364 від 23.12.2009 р. «Про затвердження Правил рубок головного користування».
34. Наказ Держкомлісгоспу № 278 від 27.12.2004 р. «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України».
35. Наказ Держкомлісгоспу № 403 від 22.11.2010 р. «Про підвищення якості відведення лісосік».
36. Наказ МОЗ України № 208 від 14.07.1997 р. «Про затвердження Норм радіаційної безпеки України» (НРБУ-97).
37. ДСТУ 7941:2015 «Якість ґрунту. Рекультивація земель. Загальні вимоги».
38. ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».
39. ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації».
40. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція).
41. Резолюція №4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів охорони».

42. Резолюція №6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, що потребують спеціальних заходів охорони».
43. Національний каталог біотопів України / За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я.Шеффера. – К., 2018. – 442 с.
44. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції / А. Куземко, С. Садогурська, О. Василюк. – К., 2017. – 124 с.
45. Библиук Н.І. Екологічна сумісність технологій лісозаготівлі: європейський досвід і українські реалії. – Наук. праці ЛАН України, 2004, Вип. 3, С.118-132.
46. Олійник В.С. Дискусійні питання лісової гідрології. – Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія, 2014, Т.3, С. 8-15.
47. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Кіровоградській області у 2024 році
48. Екологічний паспорт Кіровоградської області 2024 р.

Список виконавців

Виконавець	Кваліфікація	Підпис
Прохоренко Аліна Василівна	Диплом магістра М18 №136677 Київський національний університет будівництва і архітектури Спеціальність Екологія Освітня програма Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування Професійна кваліфікація Еколог; Інженер-проектувальник	

Додатки